

εὑρισκόμεθα, μοι ἐνεχείρισε διὰ τὸν πατέρα του τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, καὶ με ἀπηγόρευσε ἐπὶ ποινῇ θανάτου νὰ μείνω πλησίον του ὑπὸ τοὺς θόλους τούτους. Ἐπροχώρησεν ἐντὸς καὶ τὸν ἀφῆκα μόνον.

ΠΡΙΓΚΗΨ. — Δός μοι αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν, θὰ τὴν ἀναγνώσω. Καὶ ὁ ἀκόλουθος τοῦ κόμητος, ὅστις ἐξύπνησε τοὺς φύλακας, ποῦ εἶναι; — Ἀ! ἄ! (Πρὸς τὸν ἀκόλουθον). — Ἀπακρίβητι, σύ! Τί ἔκαμνεν ἐδῶ ὁ κύριός σου;

ΑΚΟΛΟΥΘΟΣ. — Ἦρχετο με ἄνθη εἰς τὰς χεῖρας νὰ τὰ διασπείρῃ ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς μνηστῆς του. Με διέταξε νὰ μὴ τὸν πλησιάσω, καὶ ὑπήκουσα. Ἀνθρώπος τις εἰσῆλθε κρατῶν φῶς καὶ προσεπάθησε νὰ θραύσῃ ἓνα τάφον. Ὁ κύριός μου ἔσυρε τὸ ξίφος· ἐγὼ ἔφυγα δρομαῖος καὶ ἐκάλεσα τοὺς φύλακας.

ΠΡΙΓΚΗΨ. — Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης φαίνεται ὅτι ὁ καλόγηρος λέγει τὴν ἀλήθειαν. Ἴδου ὅλη ἡ ἱστορία τῶν ἐρώτων των καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ Ῥωμαίου περὶ τοῦ θανάτου τῆς νεάνιδος. Λέγει ὅτι ἀφοῦ ἠγόρασε παρ' ἐνὸς πτωχοῦ βοτανοπώλου ἀγνοῶ ποῖον δηλητήριο, μετέβη εἰς αὐτὸ τὸ κοιμητήριον διὰ νὰ ἀποθάνῃ καὶ νὰ κοιμηθῇ πλησίον τῆς Ἰουλίας. Αὐτὸ γράφει. — Ποῦ εἶναι τώρα αὐτοὶ οἱ ἐχθροί; Καπουλέτε! Μοντέγε! πλησιάσατε! ἔλθετε! Ἴδέτε πῶς τὰ μίση σας εἶναι κατηραμένα. Ἴδέτε πῶς ὁ Θεὸς τιμωρεῖ. Σὰς πλήττει ἐν μέσῳ τῆς χαρᾶς σας· ὁ ἔρως ἐκδικεῖται τὴν ἀνθρωπότητα τὴν ὁποῖαν ἀτιμάζουσιν αἱ ἐκδικήσεις σας. — Καὶ ἐγὼ, διότι ἔκλεια τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὰς παράφρονας ἐριδίας σας, ἀπώλεσα δύο ἄνδρας ἐκ τῆς οἰκογενείας μου. Ὅλοι ἐτιμωρήθημεν.

ΚΑΠΟΥΛΕΤΟΣ. — ὦ Μοντέγε, ἀδελφέ μου, θέσον τὴν χεῖρά σου ἐντὸς τῆς ἰδικῆς μου· μὴ ἀπορρίπτῃς τὴν παράκλησίν μου. Δὲν σοὶ ζητῶ ἄλλο τι.

ΜΟΝΤΕΓΟΣ. — Ἐγὼ θὰ σοὶ δώσω περισσότερα. Θέλω νὰ κατασκευασθῇ χρυσοῦν ἄγαλμα διὰ νὰ διατηρῇ τὴν εἰκόνα τῆς θυγατρὸς σου. Ἐνόσω ἡ Βερόνη

εἶναι Βερόνη, θέλω ὥστε ποτὲ γυναικεῖα χαρακτηριστικὰ νὰ μὴν ἦναι πολυτιμότερα καὶ προσφιλέστερα τῶν τῆς ἀφωσιωμένης, τῆς πιστῆς Ἰουλίας.

ΚΑΠΟΥΛΕΤΟΣ. — Ὁ Ῥωμαῖος θὰ ἀναπαυθῇ πλησίον τῆς, ὡς αὐτὴ αἰώνιος καὶ λαμπρὸς. Φεῦ! ἐξ ὅλων τῶν θυσιῶν ὅσας ἀπῆτησε τὸ πρὸς ἀλλήλους μῖσος, αὗται εἶναι αἱ μᾶλλον ἐλάχισται.

ΠΡΙΓΚΗΨ. — Ἡ θλιβερά αὕτη πρωτὰ θὰ μᾶς φέρῃ εἰρήνην τελείαν καὶ παραμυθητικὴν. Ὁ ἥλιος δὲν θὰ θελήσῃ νὰ φωτίσῃ διὰ τῶν ἀκτίνων του τόσον σκληρὰν ἡμέραν. Ἄλλοι θὰ τιμωρηθῶσιν, ἄλλοι θὰ συγχωρηθῶσι. Διότι οὐδέποτε βεβαίως ἠκούσθη τέλος οἰκτροῦτερον τοῦ τέλους τῆς νεαρᾶς Ἰουλίας καὶ τοῦ συζύγου τῆς Ῥωμαίου.

(Τέλος.)

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΡΙΑΙ ΚΑΙ ΜΑΓΙΣΣΑΙ

ΕΠΙ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΙΔ'.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΧΙΙΙ

Ἐφ' ὅσον τὰ οὐτιδανὰ περιτρίμματα, τ' ἀσκοῦντα τὰς μαγγανείας διὰ τοὺς ἀνοήτους, καὶ τὰς ἱεροσυλίας καὶ δολοφονίας διὰ τοὺς πεπορωμένους εὑρισκόν πελατεῖαν παρὰ γυναιξὶ διεφθαρμέναις, ἢ παρ' ἀμαθέσι κακούργοις, τὸ πρᾶγμα ἦν εὐεξήγητον· καὶ ἐμαρτύρει μὲν κοινωνικὴν καχεξίαν καὶ σῆψιν, δὲν προέδιδεν ὅμως γάγγραιναν διήκουσαν μέχρι τῶν ἀκροτάτων σημείων, μέχρι τῆς πολιτικῆς, μέχρι τῶν πρωθυπουργῶν, μέχρι τῆς βασιλείας. Ἀλλ' ἀφοῦ ἀπεκαλύφθησαν τὰ κατὰ τὴν πάλην μεταξὺ Κολβερ καὶ Φουκὲ, καὶ τὰ ποταπὰ τούτου μέσα, συνέβη δὲ καὶ ὁ αἰφνίδιος αὐτοῦ θάνατος, πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ τις ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ὑγιὲς τι ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἐκείνῃ, καὶ ὅτι μᾶλλον τὸ ἐπιχρύσωμα τῆς φιλολογίας, μᾶλλον τὰ ἀκμῆς σημεία, ὅσα

παρουσιάζει ἡ ἐποχὴ ἐκείνη, φέρει στίγμα καίριον, ὅπερ οὐδ' ἡ ἱστορία, ἡ μᾶλλον ἐπιεικὴς θέλει δυνηθῇ νὰ ἐπικαλύψῃ ὁλοσχερῶς, οὐδ' ἡ ποίησις, ἡ μᾶλλον εὐγνώμων ὡς ἡ τοῦ Λαφονταίνου, οὐδ' ἡ μυθιστοριογραφία, ἡ μᾶλλον ἰδανικὴ νὰ τὰ ἐξαγνίσῃ.

Ἄν εἴπωσιν ὅτι ἡ κατὰ τοῦ Φουκέ κατηγορία ἦτο πλεκτάνη πολιτικὴ, πάλιν ἡ ἐλάφρυνσις τῆς ἐποχῆς εἶναι πολὺ ἀσήμαντος· διότι καὶ ὅπου ἀκόμη τὰ πολιτικὰ πάθη εἰσὶν εἰς ὕψιστον βαθμὸν ἐξημμένα τὰ ὅπλα τῆς πάλης αὐτῶν δύνανται νὰ ἦναι ἄδικοα, παράνομα, ἀνῆθικα ἴσως, οὐδέποτε ὁμως οὕτω καταχθόνια καὶ μυσαρὰ καὶ γυναικώδη. Μᾶλλον τοῦτο ὑπεράσπισις τῶν γεγονότων ὅσα θέλω ἐκθέσει δὲν πιστεύω ποτὲ νὰ στηριχθῇ ἐπὶ ἐδάφους ὑποσειομένου καὶ ἐπισφαλούς, οἷον ἡ ἀπόλυτος τῶν ἀποκαλυφθέντων ἄρνησις, διότι ταῦτα εἰσὶν ἀρκούντως αὐτόπιστα καὶ πειστικά καὶ ἱκανῶς ἀποδεδειγμένα, ὥστε νὰ θέσωσι τὴν ἄρνησιν εἰς φανεράν δυσπιστίαν.

Ὅσα αἱ ἀνεψιαὶ τοῦ ἀγύρτου τῆς Σικελίας, ὡς ἀπεκάλει ὁ Κουνδὲ τὸν Μιζαρῖνον, ἔκαμαν, ἦναι τέλος πάντων ἔργα γυναικῶν κακῆς μὲν ἀνατροφῆς, ὑψωθείσων δὲ εἰς ἀνέλπιστον περιωπὴν· ἀλλ' ὅσα κατὰ τοῦ Φουκέ καὶ τοῦ Λουξεμπουργ ἀπεδόθησαν ἦσαν καθαρὰ γαλλικὰ ἔργα ἀνεπίδεκτα καὶ τῆς ἀστείας δικαιολογίας ὅτι προῆλθον ἔξωθεν.

Ἡ Φραγκίσκη Φιλὰτρ, ἡ καεῖσα τὴν 20 Φεβρουαρίου, ἣτις λέγει ἡ Σύνοψις τῆς διαδικασίας ἦτο «οὔτε κόρη οὔτε ἔγγαμος,» ἐξεταζομένη διὰ τῶν βασάνων εἶπεν ὅτι «συνῆψε ὑσμβόλαιον περὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ κ. Φουκέ καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Κολβέρ, κατ' αἴτησιν τῆς κ. Βιβέν.»

Ἡ κατάθεσις αὕτη κατέπληξε τοὺς δικαστάς. Ἡγνούν οὗτοι ἡ πολιτικὴ ἐγνώριζε πρὸ πολλοῦ. Οἱ δικασταὶ θὰ ἐπνιγον τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς περιεργείας τὴν φωνὴν ἐκ τοῦ καθ' ἕξιν τρόμου πρὸς τὸν πρῶτον πρωθυπουργὸν καὶ δὲν θ' ἀνηρεύνων τὰ περὶ τῆς φοβεράς ἀποκαλύψεως· ἀλλ' ὁ Κολβέρ ἦτο πρωθυ-

πουργὸς καὶ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν ἀνεμίχθη καὶ ἡ φράσις θάνατος τοῦ βασιλέως. Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' ὅστις ἠκολούθει μετὰ προσοχῆς ὄσης καὶ ἀδημονίας τὰς ἀνακρίσεις, ἤξευρε φαίνεται ταῦτα, ὅταν διέτασσε καταδιώξιν ἄνευ διακρίσεως προσώπων καὶ βαθμοῦ «διότι δὲν πρόκειται περὶ ἀπλῶν ἀγυρτειῶν». Τὸ ἐνεστὼς κατίσχυσε καὶ ἡ ἀνάκρισις προέβη.

Ἡδὴ ἡ δίκη τῆς Μπρενβιλιέρ εἶχε παράσχει ἐλαφρὰς μαρτυρίας, αἵτινες ὁμως δὲν ἔσχον τὴν ἀξίαν θεμελίου κατηγορίας. Εἶπεν ὅτι ὁ Γκλαζέρ ἐπεσκέπτετο κατ' ἔτος τὴν Ἰταλίαν ἀναζητῶν τὰ νεώτερα δηλητήρια διὰ τὸν Φουκέ, εἶπεν ὅτι ἤκουσε νὰ λέγεται ὅτι ὁ Φουκέ εἶχε μέγαν τινὰ σκοπὸν· ἀλλὰ ταῦτα ἦσαν ἀόριστα.

Κατόπιν ὁ ἐκπτωτος καὶ καθειργμένος ἦδη πρὸ πολλοῦ δυνάμει μυστικοῦ διατάγματος πολιτικὸς εὐρέθη ἐν μέσῳ ὅλης τῆς συμμορίας τῶν Λαμπὸς, Βιγκουρὲ, Φιλὰτρ, Μπλεσσὺς, Βαραντῶν, Σαὶν-Κροά, Μαλλιάρ, Γκιμποῦρ, καὶ συντροφίας, οὐ μὴν καὶ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῆς διὰ τὸν μέγαν ἐκείνον σκοπὸν.

Εἰς πλείονας τῶν εἴκοσι δικῶν ἐπὶ δηλητηριάσει ἥς ἐδίκασε τὸ Ἀρσενάλ ἠκούσθη τ' ὄνομά του, καὶ διὰ τ' ἀφορῶντα αὐτὸν ὡς καὶ διὰ τ' ἀφορῶντα τὴν Σοασσὼν, ἐχαρίσθη ἡ ζωὴ εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων κατηγορουμένων.

Ἐκ τῶν περισωθέντων μνημείων περὶ τῶν πολυπλόκων δικῶν ἐκείνων καὶ περὶ τοῦ ἀτυχήσαντος πρωθυπουργοῦ δύναται νὰ συναγάγηται τὴν ἱστορίαν τῆς ἀναμίξεως αὐτοῦ εἰς τὰς τῶν δηλητηρίων ὑποθέσεις, ὅπως οὖν ἀρτίαν, καὶ συμπληρουμένην κριτικῶς ἐν πληρεστάτη δοτ' εἰπεῖν ἀσφαλείᾳ, καὶ πραγματικότητι ἀληθεστέρα τῶν εἰκασιῶν εἰς ὅσας μυθιστοριογράφοι τινὲς καὶ σύλοικοι ἱστορικοὶ ἐστήριξαν τὴν ἐξήγησιν τῆς ἀμειλίκτου καταδιώξεως καὶ τοῦ οὐκ ἀθώου θανάτου αὐτοῦ.

Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς δόξης αὐτοῦ, ὁ προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ ἐρα-

στῆς τῶν ὠραίων τεχνῶν Φουκέ, σὺν ἄλλοις εἶχεν εὐεργετήσει καὶ τινα Πινῶν, ὅστις εἶχεν ἐπιτύχει νὰ πραγματοποιήσῃ μέρος τῶν σχεδίων του ἐπ' ἀξιοσημειώτου ἐκτάσεως τοῦ δάσους τῆς Ὀρλεάνης. Καταρρίφθεισης μετὰ τὰς ῥωμαντικὰς ἐορτὰς τοῦ Βῶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Φουκέ, ὁ Κολβέρ ἀφῆρεσε τὰ δάση παρὰ τοῦ Πινῶν, τοῦτο δὲ φυσικῶς ἐνέπνευσεν αὐτῷ ἔχθραν αἵματος κατὰ τοῦ νέου πρωθυπουργοῦ. Ἐκ τούτου συνεμάχησε μετὰ τοῦ Σαίν-Κροᾶ, μετὰ τοῦ Γκιμποῦρ, μετὰ τινος μὰ ν τ ε ω ς Μπελιῶ καὶ μετ' αὐτῶν συνειργάσθη κατὰ τοῦ Κολβέρ, ἀνακοινώσας τὰς ἐργασίας του πρὸς τὸν Φουκέ καὶ θεὶς αὐτὸν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τεκταινομένων. Ἄλλ' ὁ Πινῶν ὅστις εἰς τὴν δίκην τῆς Μπρενβιλιέρ εὐρέθη ἐκτὸς τοῦ καταχθονίου μαγειρείου τῆς οἰκίας της ἀπέθανε καὶ εἰς τὴν ἑταιρίαν τὸν διεδέχθη ὁ Βαραντῶν.

Ὁ Βαραντῶν οὗτος, ἀπλοῦς γεωργὸς ἐν Βῶς, ἐγένετο διαδοχικῶς αὐτοδίδακτος κτηνίατρος, χειρουργὸς τῶν ἐξ-αρθρώσεων, ἐξηγητὴς τῆς τύχης καὶ δότης ὀρχιπέδης (μποδιστῆς, δέτης τῶν νεονύμφων). Κατέχων εἰς τὴν οἰκίαν του βιβλίον κοσμούμενον μὲ τὰ ὀνόματα τῶν δύο διαβόλων καὶ τοῦ ἀρχηγῶ των Βεελζεβούλ, ἥνου τὴν τέχνην τῆς μαγείας μετὰ τῆς τέχνης τῶν δηλητηρίων, τὴν φιλίαν τοῦ Γκλαζέρ μετὰ τῆς τοῦ Σαίν-Κροᾶ. Ἐκαμε προφητείας ὑπὲρ τῶν ἐρχομένων πρὸς αὐτὸν ἐκ Παρισίων, ἐπὶ τῆς κοιλίας τῆς ὑπηρετρίας του. Ἐχορήγει δηλητήρια εἰς τοὺς συζύγους διὰ τὰς συζύγους, εἰς τὰς συζύγους διὰ τοὺς συζύγους, κόνεις ἐ ρ ω τ ι κ ῶ ν μ υ ι ῶ ν εἰς τοὺς ἐραστὰς, πραῦντήρια καὶ ψυχραντικά εἰς τοὺς εὐαίσθητους καὶ καθεξῆς.

Καταλαβὼν τὴν θέσιν τοῦ Πινῶν, ἐννοεῖται ὅτι ἡσχολήθη εἰς σπουδαιότερα πράγματα. Ἡ ἀφελὴς χωρικὴ σύζυγός του κατέθεσεν ὅτι ἡ Λαβῶς ἤρχετο εἰς τὴν οἰκίαν της καὶ ἐλάμβανε μακρὰς συνεντεύξεις μετὰ τοῦ συζύγου της καθ' ἃς ἐπρόκειτο περὶ τοῦ κυρίου

Φουκέ καὶ ἐνὸς μυστικοῦ τὸ ὅποιον ἐζήτουν.»

Ὁ Φουκέ εἶχεν ἀδελφόν τινα ἱερέα, ἀλλ' ἱερέα ἐξ ἐκείνων οἵτινες ὅταν ἐξέλθωσιν ἅπαξ τοῦ ἀγιαστηρίου καὶ τῶν ἀγίων γίνονται τῆς μαχαίρας καὶ τῶν διαβόλων χειρότεροι. Ὁ Ἀββᾶς οὗτος ἐνέπνεε φόβον καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πρωθυπουργὸν ἀδελφόν του, ὅστις εἰς μίαν κατάθεσίν του εἶπεν, ὅτι ἂν ἄφιναν πλησίον του τὸν ἀδελφόν του ἔτρεχε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος κίνδυνον. Κατὰ τ' ἀπομνημονεύματα τοῦ Γκουρβιλ ὁ ἱερεὺς οὗτος τοῦ Θεοῦ «Διετῆρει πεντήκοντα ἢ ἐξήκοντα ἀνθρώπους τοῦ σ χ ο ι ν ι ο ὦ καὶ τ ο ὦ π α λ ο υ κ ι ο ὦ, οἵτινες τῷ ἐχρησίμευον ὡς κατάσκοποι καὶ οἵτινες τὸν καθίστων ἐπίφοβον.» Ἀλλητὶς ἐπιφανῆς κυρία μᾶς δίδει τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχηγῶ των ἡγανιούτων, ὅστις ἐλέγετο Βισκάρᾶς καὶ ἦτο ἀξιωματικὸς τῶν φρουρῶν. Μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τούτων ἦτο καὶ ὁ Σαίν-Κροᾶ καὶ ὁ Βανέν καὶ ὁ Βαραντῶν. Συνετῆρει τάχα αὐτοὺς ὁ θεοσεβὴς Ἀββᾶς διὰ τὰς κόνεις τῶν μυιῶν μόνον;

Ὁ Φουκέ εἶχεν ἐρωμένην τὴν ποτὲ μὲν δεσποσύνην Φουίλλζου κατόπιν δὲ μαρκεσίαν Ἀλουή· ταύτην εἶχε τοποθετήσει εἰς Βερσαλλίας. Εἶχε φίλον τὸν Πελλισσιέ, ὃν εἶχε τοποθετήσει πλησίον τοῦ βασιλέως. Εἶχεν εἰς τὸ Παρλαμέντον τὸν συγγενὴ του Πινῶν Δουμουρτροᾶ, εἶχεν εἰς ἐνέργειαν μίαν Βιβόν, ἥτις ἦτο ἡ ζητοῦσα παρὰ τοῖς ἀχρείοις δηλητηριασταῖς τὴν ἐπάνοδον τοῦ Φουκέ καὶ τὸν θάνατον τοῦ Κολβέρ· εἶχεν ἓνα Μαλλιάρ, ὅστις ἡσχολεῖτο μετὰ τοῦ Σαίν-Κροᾶ εἰς ἀνεύρεσιν ἀκαριαίου δηλητηρίου· καὶ ὅλοι οὗτοι εἰργάζοντο καὶ συνειργάζοντο διὰ τὸν μέγαν σκοπὸν τοῦ Φουκέ καὶ ἡ δικαιοσύνη συνέλαβεν ὅλους μετὰ καὶ τοῦ σεβασμιωτάτου ἱερέως Φουκέ.

XIV

Τῶν πλείζων ἡ ἐνοχὴ εἰς τὸν μέγαν σκοπὸν ἐβεβαιώθη καὶ ὁμολογήθη. Τότε πλέον ἡ κάθειρξις τοῦ Φουκέ δὲν ἦτο

ἔργον σκευωρίας, ὡς εἶπεν ὁ Λαφονταίν, καὶ αὐτὸς δὲν ἦτο θῦμα μόνου τοῦ θρασέος βλέμματος ὅπερ ἐτόλμησε νὰ ῥίψῃ ἐπὶ τῆς βασιλικῆς παλλακίδος Βαλλιέρ, ἦτο ὑπαγόρευσις τῆς δικαιοσύνης.

Εἰς τὸ χειρόγραφον τοῦ Νομοθετικοῦ σώματος, εἰς τὸν περὶ Ἰωάννου Μαλλιάρ φάκελλον, εὐρίσκομεν τὴν βεβαίωσιν ὅτι ὁ πρῶην λογιστὴς ἐν τῷ ἄνωτάτῳ οἰκονομικῷ δικαστηρίῳ τῶν Παρισίων οὗτος εἶχεν ἐνταλὴ νὰ ἐξεύρῃ δηλητήριον γοργὸν καὶ δραστικὸν ὅπως χρησιμεύσῃ διὰ τὸν Κολβέρ καὶ τὸν βασιλέα. Εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ εὐρίσκομεν τὸν ἀπερίσκεπτον θάνατον τοῦ Σαίν-Κροά ὅστις καταγινόμενος, ὡς εἶπομεν, διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ τοιούτου δηλητηρίου, ἐδηλητηριάσθη μόνος καταπεσόντος τοῦ προσώπειου ὅπερ ἐφόρει. Κατὰ τὴν διεξαγωγὴν ταύτην εὐρίσκομεν ἀκόμη αὐτὸν ἐν ἐταιρίᾳ μετὰ τῶν Μορώ καὶ Βαραντῶν.

Ὁ Μαλλιάρ ὑπερήσπισεν ἐπιμόνως τὴν ἀθωότητά του, διαταθεὶς μέχρις ἐσχάτων ὅτι οὐδὲν ἐγνώριζε τῶν εἰς αὐτὸν ἀποδιδομένων, ἀλλ' ἐπειτα ὑπεχώρησε παραδοὺς τὸ πρῶτον μὲν τὴν ὁμολογίαν ὅτι εἶχε στενὴν φιλίαν μετὰ τοῦ Σαίν-Κροά, κατόπιν δὲ αὐταῖς λέξεσι μετὰ τῆς Μπρενβιλλιέρ καὶ τὴν ἄλλην ὁμολογίαν, ὅτι τῷ ὄντι ἤξεύρει ὅτι ὁ κ. Φουκὲ εἶχε μέγαν τι νὰ σκοποῦν· ἀλλ' οὐδὲν πλέον γνωρίζει!

Ὁ Μορώ θαρραλεότερος ἐπεξηγεῖ τὸν μέγαν σκοποῦν λέγων ὅτι ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὡς καὶ εἰς τὴν Λαμπὼς δ' ὁ φιλιάς διὰ νὰ φαρμακίσωσι τὸν βασιλέα.

Ἡ Σιαπελαὶν μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἔβαλε τὴν Φιλὰτρ νὰ ἐργασθῇ ὅπως κατασκευάσῃ κόνεις διὰ τὴν κ. Μαντσίνη καὶ φαρμάκι διὰ τὸν κύριον Φουκὲ.

Ὁ Γκιμποῦρ λέγει ὅτι μία κυρία ὑψηλῆς περιωπῆς τῷ ἐξήτησε δηλητήριον προωρισμένον διὰ τὸν Κολβέρ, ὅτι εἰς συγγενῆς τοῦ Φουκὲ ὁ Πινὼν Δουμουρτροά ἤθελε νὰ ἐκδικήσῃ τὸν πε-

σύντα πρωθυπουργὸν καὶ ἠγόρασε καὶ αὐτὸς δηλητήριον, ὅτι ὅμως (τοῦτο ἐξ ἀκριβοῦς τῆς καταθέσεώς του μεταφράσεως) αὐτοῦ Πινὼν σκοπὸς ἦτο νὰ τῷ «κάμῃ μαγείας καὶ ιεροτελεστίας διὰ νγοητείας τινὸς ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ βασιλέως καὶ δὲν ἐσκόπει νὰ μεταχειρισθῇ δηλητήριον κατὰ τοῦ βασιλέως.»

Βλέπετε ὅτι ὅλοι οἱ ἀριστοκράται οἱ προσφεύγοντες εἰς τοὺς μάγους σκοποῦν βολῆς εἶχον τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως. Ἡλικὴ τῷ ὄντι χυδαία μωρία!

Ὁ Γκιμποῦρ δίδει περιέργους τιὰς πληροφορίας τῶν πρὸς τοῦτο ἐργασιῶν των. Τὸν ἐκάλεσαν λέγει εἰς Βιτρύ. Ἐκεῖ προσετέθη εἰς τὴν συντροφίαν ἐνὸς ἱερέως καὶ ἐνὸς λοχίου τῶν φυλάκων Ταουσαῆ ὀνομαζομένου. Συνῆλθον εἰς ἐν σπήλαιον, καὶ ἐκεῖ ἔκαμαν διὰ τὸν σκοποῦν τοῦ Πινὼν ἐννέα ὀλοκλήρους ἡμέρας ἐξορκισμοὺς ἐπὶ ἐνὸς ἀγαλματίου τοῦ βασιλέως ἐκ κηροῦ λευκοῦ. Ἦτο ἡ ἀρχαία τελετὴ τῆς μαγείας, ἣτις σκοποῦν εἶχε νὰ καθιστᾷ κυφούς καὶ ἦν καὶ ὁ Μπονὰρ μετεχειρίζετο. Τελειωθέντων τῶν ἐξορκισμῶν διὰ τῆς ἀναφλέξεως τοῦ πλάσματος κατὰ τὸ εἶωθος, ὁ Πινὼν ἔθετο ἐν κυτίῳ τὴν κόνιν. Τί τὴν ἔκαμε; Τὸ βιβλίον τῆς Βοαζὲν ὅπερ εἶχε δανεισθῇ ἵνα ὀδηγηθῶσιν εἰς τὴν τελετὴν, θὰ ἠδύνατο νὰ μᾶς εἴπῃ τί ἔκαμον τοιαύτας κόνεις· διότι ὁ Πινὼν ἠρνήθη καὶ ἐσιώπησεν.

Ὁ Ἀδὰμ Κεβρὲ, ὁ γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Λεσαῆζ, ἐπαναλαμβάνει τὰ ἴδια· οἱ δύο οὗτοι ἔθηκαν τὴν δικαιοσύνην ὅχι πλέον εἰς τὰ ἴχνη ἀλλ' εἰς τὴν λεωφόρον τῶν ἀποκαλύψεων.

Δυστυχῶς ὁ συντάκτης τῶν συνοπτικῶν πρακτικῶν ἅτινα εὐρέθησαν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Δικαστηρίου τοῦ Πυρὸς Μωρυνέ, ὅστις ἄλλως ἐφώτισε τὰ κατὰ τὰς σοβαρὰς ταύτας ὑποθέσεις διὰ τοῦ περισωθέντος χειρογράφου του, εἶναι πολὺ συνοπτικὰς, (ὡς λέγει ὁ συγγραφεὺς τῆς ὁμωνύμου περιφαιούσης δίκης) καὶ εἰς τὰς καταθέσεις τοῦ Λεσαῆζ καὶ

Γκιμπούρ καὶ ὡς πρὸς τ' ἀφορῶντα τὸν Φουκὲ λίαν προσέτι ἐπιφυλακτικὸς, μολονότι μὸλην τὴν ἐπιφύλαξιν του, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποσιωπήσῃ τὰ σημαντικώτερα τῶν κατατεθέντων.

Ἐκτίθησιν οὗτος ὅσα εἵπομεν ἀνωτέρω περὶ τοῦ Γκιμπούρ καὶ προσθέτει ὅτι ὁ Δεσαῶ ὡμολόγησε τὰ πάντα. Ἀναφέρει προσέτι τῆς Σιαπελαῖν τὴν κατάθεσιν καὶ τῆς Φιλὰτρ τὴν ὁμολογίαν ἐν αἷς συντόμως βεβαιοῖ ὅλα τὰ περὶ Μαλλιάρ, Πινῶν, Μορῶ, Βαραντῶν καὶ τῶν ἄλλων, τέλος δὲ μᾶς παραδίδει καὶ τὴν πολλῆς ἀξίας πληροφορίαν ὅτι οἱ Δεσιῶ, Βραῶ καὶ Σιανφρέν ἐκάησαν ζῶντες ὡς συνένοχοι εἰς τὸν ἐγκληματικὸν σκοπὸν τοῦ νὰ φονευσθῇ ὁ βασιλεὺς καὶ ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν Φουκὲ ἡ ἐξουσία!

Ἡ πληροφορία αὕτη εἶναι πολλῆς ἀξίας, διότι μᾶς μαρτυρεῖ ὅτι αἱ πολιτικαὶ ἐνέργειαι ἢ ἀκριβέστερον ἢ ἀντιπολίτευσις ἦς ἡγεῖτο ὁ Φουκὲ, εἶχε συνεργάτας καὶ κόμμα τοὺς μεγίστους ἐντίμους ἐκείνους ἀνθρώπους, οἵτινες ἐδηλητηρίαζον, ἐμάγευον, ἱεροσύλουν, ἐμάντευον, διήγειρον ἔρωτας καὶ εὐκόλυνον ἐκτρώσεις. Ταῦτα ἐγίνοντο εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς τῆς Γαλλίας καὶ ὅμως οἱ Γάλλοι δημοσιογράφοι πάντοτε ἐλησμόνησαν τὰ κατάπτυστα κεφάλαια ταῦτα τῆς ἱστορίας των ὁμιλοῦντες περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι πολιτικῶν.

Εἶπον ἤδη ἐπὶ τῶν ἀφορῶντων τὴν κατηγορίαν τῆς Σοασσῶν ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν στυγερῶν τούτων κακούργων, οἱ ἱερεῖς Δεσαῶ καὶ Γκιμπούρ, δὲν κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον ἐνεκα τῶν ἀποκαλύψεών των καὶ ἰδίως τῶν περὶ τῆς κομήσεως καὶ τοῦ Φουκέ. Ἡδὲ προσθέτω ὅτι καὶ ὁ Μπλεσσὺς κατεδικάσθη μόνου εἰς γαλέραν⁴⁾ καὶ τοι ὡμολόγησε μὲν τὰς δηλητηριάσεις του αὐτὸς, οἱ δὲ σύντροφοί του ὅλοι κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον. Ἄς προσθέσω ἀκόμη ὅτι παράδοσις ὑπῆρχε μέχρι τινὸς ὅτι οἱ δύο

οὔτοι ὁ Δεσαῶ καὶ ὁ Γκιμπούρ ἀπέθανον εἰς τὴν Γρέβην καὶ τὴν παράδοσιν ταύτην ἠκολούθησαν τυφλῶς ὅλοι σχεδὸν οἱ ἱστορικοὶ καὶ ὁ Δουφὲν αὐτὸς (πλὴν τοῦ κ. Michelet, ὅστις λέγει τὴν ἀλήθειαν) καὶ ὅτι ἡ παράδοσις αὕτη διεσκεδάσθη ἀπὸ τῆς συνόψεως τοῦ «Δικαστηρίου τοῦ Πυρὸς» ἣτις μᾶς βεβαιοῖ ὅτι οἱ δύο ἀγαθοὶ ἐκείνοι κληρικοὶ ἐξωρίσθησαν μόνον εἰς Βεζανσὼν ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης!

Ἐκ τῆς δίκης τοῦ Ἀρσενάλ κατὰ τοῦ ἐκπτώτου πρωθυπουργοῦ, κατὰ τῆς «μεγάλης ψυχῆς», ὡς εἶπεν αὐτὸς ὁ Βολταῖρος, προέκυψεν οὐ μόνον ὅτι μετὰ τὴν πτώσιν του, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῶν μεγαλοπρεπῶν ἐορτῶν τοῦ Βῶ, ὁ δυστυχὴς Ὁρόντης (κατὰ τὴν παραβολὴν τοῦ Λαφονταίνου) εἶχε μισθίους τοὺς διδασκάλους τῶν δηλητηρίων, συνετήρει ὁλόκληρον συμμορίαν παλλακαρίων τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ τῶν φονικῶν ἔξεων, ἐπιστημόνων τῶν ἀπαισίων σχολῶν τῆς Τοφάνης, τοῦ Ἐξιλὶ καὶ τοῦ Γκλαζέρ.— Ὁ Ἐξιλὶ, ὡς εἵπομεν, ἐπανῆλθεν εἰς Ῥώμην ἐγκαίρως· ἐκεῖ ἡ ἱστορία μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἐχρημάτισεν ὁ ἰδιαιτέρος δηλητηριαστῆς τῆς κυρίας Ὀλυμπίας (ὄχι τῆς Μαντσίνης) τῆς φοβερᾶς ἐρωμένης τοῦ Πάπα Ἰγνατίου τοῦ δεκάτου.

Ὁ μέγας σκοπὸς τοῦ Φουκὲ συννητήθη μετὰ τῶν ὑποθέσεων τῆς κ. Σοασσῶν εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν δηλητηριαστῶν. Αἱ δύο αὗται φιλοδοξίαι ἐξήτησαν ἐκεῖ τὴν ἀνόρθωσιν ὁ μὲν τῆς πολιτικῆς τοῦ ἡ δὲ τῶν ἐρώτων της. Σημεῖον ἀκριβὲς συναντήσεως εἶναι ὁ φάκελλος τοῦ ἀγίου Γερμανοῦ, ὃν ἤρκει μόνον ν' ἀνοίξῃ ὁ ἄστατος ἐραστὴς καὶ ἀγνώμων μονάρχης. Ἡ κόρη Βοαζὲν μᾶς ἐπληροφόρησεν ὅτι ἡ Μαντσίνη ἠθέλε πληρώσει τὰ ἔξοδα ἵνα φθάσῃ ὁ φάκελλος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως· ὁ δὲ Μπλεσσὺς προσθέτει ὅτι τὸ ἐν τῷ φακέλλῳ φοβερόν δηλητήριον, ὅπερ φονεύει κατὰ τὸν Ἰταλικὸν τρόπον, τὸ εἶχε προσφέρει αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ τὸ εἶχεν ἐτοιμάσει ὁ Μαλλιάρ καὶ ὁ Πινῶν, οἱ δύο οὔτοι φίλοι τοῦ Φουκέ,

4) Ἡ εἰς πλοῦτον κάθειρξις, ἣτις ἀνέχεται εἰς τὴν εἰς γαλέραν (ἐξ ὧ καὶ τὸ κοινὸν κατεργάριον) καὶ τὴν εἰς γαλέραν.

οἱ δύο οὗτοι ἀναμφισβήτητοι ἐργάται τῶν μεγάλων σκοπῶν τοῦ Φουκέ, οἱ μαθηταὶ τοῦ Γκλαζέρ καὶ Σαϊν-Κροά, οἱ δύο φίλοι τοῦ Βανέν τοῦ διαβοήτου παρασκευαστοῦ τῶν φονικῶν ὑποκαμίσεων!

Εἶπον ὅτι τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ἐκπτώτου πρωθυπουργοῦ ἀνέλαβον πολλοὶ τῶν δοκίμων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης φιλαλόγων. Οὗτοι ἀπέδωκαν τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν εἰς πλεκτάνας πολιτικὰς, ἰδίως τοῦ Κολβέρ, καὶ εἰς ἐχθροπάθειαν τοῦ βασιλέως, οὕτινος ἠράσθη ὁ τολμηρὸς ὑπουργὸς τὴν ἐρωμένην Λαβαλλιέρ.

Ὅτι καὶ ταῦτα συνετέλεσαν εἰς τὴν καταδίωξιν δὲν εἶναι ἀπίθανον. Ὅτι ὅμως ἡ ἐνοχὴ τοῦ εἶχε θεμέλια πραγματικώτερα τῶν ραδιουργιῶν καὶ τῶν ἐρωτικῶν ἀντιζηλιῶν, ὅτι ἐστηρίζετο εἰς μέγαν σκοπὸν εἶναι πολὺ προφανέστερον.

Ὁ Φουκέ ἐ χρημάτισε προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν καὶ οὐδὲν ἄπορον ὅτι εὗρεν εἰς τὸν κύκλον αὐτῶν ὑπερασπιστάς. Οὐδὲν ἄπορον ἂν ὁ Λαφονταίν εἶπε διὰ τὴν καταδίωξιν τοῦ γενναυόφρονος ἰδιοκτήτου τοῦ *Bō* *La c a b a l e est contente, Oronte est malheureux,*

ἂν μετὰ τὴν καταδίκην τοῦ συνέθεσε τὴν γνωστὴν ἐκείνην ῥοδὴν

*Tu peux, d' un éclat de la foudre
achever de le mettre en poudre...*

οὐδὲν ἄπορον ἂν μᾶλλον τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Κολβέρ, τοῦ Σεγκουλές, τοῦ Σετελλιέ καὶ αὐτοῦ τοῦ *ΙΔ'* Λουδοβίκου, ὅστις ἀπὸ τῆς 17 Αὐγούστου 1661 ἡμέρας τῶν περιφήμων ἐορτῶν τοῦ *Bō* μέχρι τῆς 5 Σεπτεμβρίου ὅτε τὸν ἔρριψεν ἐδείκνυε πρὸς τὸν Φουκέ προσποίησιν μαρτυροῦσαν ὅτι τὸν ἐφοβεῖτο σπουδαίως, οὐδὲν ἄπορον, λέγω, ἂν μᾶλλον τὴν ἐπιμονὴν ἐπιθυμίαν ὅλων τούτων τῶν δυνάμεων ὅπως ὁ Φουκέ ἀποθάνῃ ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς Γρέβης, κατ' ὥρθωσεν οὗτος νὰ διαφύγῃ τὴν ἐσχάτην αὐτὴν παινὴν καὶ ἔζησεν ἐπὶ δεκαοκτὼ ἀκόμη ἔτη φυλακισμένος καὶ ἐν περιφρονήσει.

XV

Φαίνεται ὅτι οὐδ' ἐκεῖ ὁ ποτὲ λαμπρὸς πρωθυπουργὸς ἔμεινεν ἀργός. Ὁ θάνατός του τοῦλάχιστον παρέχει τοιαύτην ὑπόνοιαν.

Τὸ 1663 κατεδικάσθη καὶ τὸ 1680 τὴν 25 Μαρτίου ἀπέθανεν εἰς Πινγερόλλ, δύο μῆνας μετὰ τὸ μέγα σκάνδαλον τῶν διαταγμάτων καὶ ὅταν ἤδη τὸ δικαστήριον τοῦ Ἀρσενάλ ἐβεβαίωσε τὴν ἐνοχὴν τῶν συλληφθέντων.

Τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην τοῦ θανάτου τοῦ περιφήμου τολμητοῦ ἠμφισβήτησαν τινες, ἀλλ' οὐδεμία ἀμφισβολία, ὅτι ἡ Κυρία Σεβινιέ καὶ ἡ οἰκογένεια αὐτῆ τοῦ Φουκέ, ἤξευρον καλλίτερον τοῦ Γκουρβίλ, ὅστις ἐφαντάσθη μάλισα τὸν Φουκέ ἐλεύθερον δύο μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου του.

Πῶς δὲ ἀπέθανεν ὁ Φουκέ; «ἡ ἀσθενειά του, λέγει ἡ Κυρία Σεβινιέ, ἦτο σπασμοὶ καὶ πόνος τῆς καρδίας, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐμῇ.» Ἐξ ἀποπληξίας, λέγει ὁ Βουσὺ Ῥαμπουτέν γράφων εἰς τὴν *κ. Μοντμορενσύ*. Ἡ πρώτη ἦτο κάλλιον πληροφορημένη διότι συνεδέετο μετὰ δύο νεανίδων στενῶν φίλων τοῦ Φουκέ, τῶν κυριῶν Πελλισσὼν καὶ Σκουνδερί. Ὁ Σιαμπιλλιὼν-Φιζεά, βιβλιοφύλαξ τῆς αὐτοκρατορικῆς βιβλιοθήκης, ἐσημείωσεν ἐπιστολὴν τινα τοῦ Λουδοβίκου *ΙΔ'* πρὸς τὸν Πάπαν, δι' ἧς τῷ ζητεῖ τὴν ἄδειαν ν' ἀπαλλαγῇ ἀνθρώπου κινδυνώδους εἰς τὸ κράτος ἦν ὅμως ὁ Πάπας λέγεται ὅτι τῷ ἠρνήθη. Ὁ Παῦλος Λακροά εἰς τὸ *Δικαστήριον τῶν Δηλητηρίων* πρῶτος ὑπώπτευσεν τὸν τεχνητὸν θάνατον τοῦ Φουκέ.

Πρέπει ἄρα γε νὰ ἐξηγήσωμεν ταῦτα; εἶναι χρεῖα νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁ ἀντίπαλος τοῦ Φουκέ ἦτο Φουκέ τὴν κακοήθειαν; Θέλετε εἰς τὴν ἀποπληξίαν τοῦ Βουσὺ καὶ εἰς τὴν καρδιακὴν νόσον τῆς *Κ. Σεβινιέ* νὰ ἀναζητήσωμεν τὸ ἀρσενικὸν ἢ τὴν ἄχνην τοῦ ὑδραργύρου; Πρέπει δὲ νὰ μὴ δεχθῶμεν, μετὰ τὰς ἄνω τρανὰς πληροφορίας, μετὰ τὴν ιδιόγραφον ἐκείνην ἐπιστολὴν, ὅτι

ὁ ΙΔ'. Λουδοβίκος ἦτο καὶ δηλητηριαστῆς βασιλεὺς ;

Κρίνατε τώρα τὴν κατάστασιν τῆς Γαλλίας. Πρωθυπουργοὶ ἀριστοκράται, κοινοὶ ἄνθρωποι, ἱερεῖς, λωποδύται, γυναῖκες καὶ γυναικάρια, δοῦκες καὶ στρατηγοί, ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ἀνεμυγνύοντο ὅλοι εἰς τὰ δηλητήρια. Ωραία τῷ ὄντι ἐποχὴ τοιαύτης ἐξαχρειώσεως κοινωνικῆς. Ἐνδοξος τῷ ὄντι βασιλεὺς ὁ δηλητηριάζων τοὺς καταδίκους καὶ καθειργμένους ἐχθροὺς του.

XVI

Αἱ δίκαι διήρκεσαν τέσσαρα περίπου ἔτη, καὶ πλὴν τῶν μὴ ἀποκαλυφθέντων ἐνόχων, τὸ Δικαστήριον ἐδίκασε διακοσίους εἴκοσι ἐξ κατηγορουμένους. Οἱ ἀποκρυβέντες ὑπερέβαινον βεβαίως τὸν ἀριθμὸν τοῦτον. Ἀφοῦ δὲ τὸ Δικαστήριον ἐθεωρήθη περατῶσαν τὴν πυρῶδη ἀποστολὴν του ἐκηρύχθη καὶ ἐπισήμως τὸ πέρας αὐτοῦ διὰ διατάγματος τοῦ 1682, διακοινωθέντος διὰ τοῦ προέδρου αὐτοῦ Μπουσζερά.

Ἐπεσχέθημεν εἰς τὸν ἀναγνώστην περίληψιν τῶν ἀπεχθειῶν ὅσας μετεχειρίζοντο οἱ κακοῦργοι ἐκεῖνοι καὶ ἰδίως αἱ γυναῖκες καὶ οἱ ἱερεῖς ὅπως δείξωσιν, ὅτι αἱ πράξεις των ἦσαν δῆθεν μυστηριώδεις καὶ δαιμόνιαι· καὶ ὅτι οἱ δαίμονες, τὰ πνεύματα, ὁ Ἀστορόθος, ὁ Ἀσμοδαῖος καὶ ὁ Βεελζεβούλ προσέθετον τὴν δυνάμιν των πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ἀνοσιῶν ζητημάτων. Πληρῶ τὴν ὑπόσχεσιν εἰ καὶ ἐπειγόντως.

Τὰ ῥυπαρά τῶν πλείστων ἐξ αὐτῶν διαιτήματα ἦσαν διεσκευασμένα διὰ τρόπου ὅσον οἶόν τε ἐπιδεικτικῶ καὶ πομπώδους. Κάραι νεκρῶν, καὶ ὅστ' ἂν ἀνθρώπινα, ἦσαν ἐρρίμμένα εἰς τὰς γωνίας καὶ ἐπὶ τραπεζῶν. Σκελετοὶ ζώων καὶ ἀνθρώπων ἤρτηντο ἐκ τῆς ὀροφῆς ἢ ἴσταντο εἰς τὰς ἄκρας τοῦ δωματίου. Εἰκόνες δαιμόνων ἢ χάρται γεωγραφικοὶ προστύχως γεγραμμένοι ἐρρύπαινον τοὺς τοίχους καὶ τὰ ἀγγεῖά των. Δοχεῖα ὑέλιν' περιέργων σχημάτων

(διὰ τὴν διασκευὴν τῶν δηλητηρίων,) προσωπίδες, ἰγδία, φιάλαι καὶ φιαλίδια, τινὰ μὲν κενὰ ἄλλα δὲ πλήρη ὑγρῶν ἢ κόνεων, ῥάβδοι ποικίλαι καὶ σφαῖραι τῆς ὑδρογείου ἢ τῶν πλανητῶν ἦσαν ἐρρίμμένα παντοῦ. Βιβλία ἄλλοκότους καὶ μυστηριώδεις φέροντα ἐπιγραφὰς, ὡς τὰ εὑρεθέντα εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Σαρπαντιέ, συνήντα τις ἐπὶ τῶν τραπεζῶν, τῶν θερμαστρῶν καὶ τῶν ἀνακλίντρων. Κόνεις δὲ, τεμάχια χάρτου, κυτία μικρὰ, πινακίδας καὶ καταπότια, ἐπάτει ὁ ποὺς μόλις διασκελίζων τὸν οὐδὸν τῆς θύρας αὐτῶν.

Πλὴν τῶν δηλητηρίων ἐσημειώσαμεν ἤδη τινὰς τῶν ἱεροσυλιῶν καὶ ἐξορκισμῶν οἷς ἐχρῶντο πολλοὶ ἐκ τῶν ἀχρείων ἐκείνων.

Τὸ τέρας, ὁ Γκιμποῦρ, ὡμολόγησεν ὅτι ἠγόρασεν ἀντὶ ἐνὸς σκούδου, βρέφος, ὅπερ τῷ ἐπώλησεν αὐτὴ ἡ ἰδία μήτηρ του! ἐτρύπησε διὰ μαχαιριδίου τὸν λάρυγκα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν ἐντὸς δοχείου τὸ αἷμά του· εἶτα δὲ ἡμιθανοὺς ὄντος τοῦ βρέφους ἔσχισε τὸ στήθος καὶ ἔλαβε τὴν καρδίαν του ἵνα χρησιμεύσῃ ἐν μέρει διὰ τὰς κόνεις τῆς κ. Μαντσίνη! Τὸ δοχεῖον ἐκεῖνο καὶ τὴν καρδίαν ἀπέθεσεν ἐπὶ τῆς κοιλίας γυναικὸς γυμνῆς μὲν ἀπὸ τοῦ στήθους καὶ κάτω, κεκαλυμμένης δὲ ἄνωθεν καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ ἔψαλεν ἐπ' αὐτῶν τοὺς ἐξορκισμοὺς του. Πολλὰ ὑπόνοιαι ὑπάρχουν ὅτι ἡ οὕτω σεμνῶς μαγευομένη ἐκείνη γυνὴ ἦτο αὐτὴ ἡ Σοασσών!

Τοιαύτας τελετὰς ὁ Γκιμποῦρ ἠρίθμησε πλείονας. Μίαν ἐξ αὐτῶν ἔκαμε κατὰ τὴν ὁμολογίαν του αἰτήσας κυρίου τινὸς ὅστις ἠθέλε τὸν ἐξορκισμὸν διὰ τὸν Κολβέρ. Πολλάκις κατὰ τοὺς τοιούτους ἐξορκισμοὺς ἐλάμβανε τὸ δισκοπότηρον, τὸν ἅγιον δίσκον καὶ τὸ ἅγιον μανδύλιον, μετὰ μεταλήψεως ἐξ αἵματος βρέφους καὶ ἄζύμου (ὅστις), καὶ ἐχρῆτο αὐτῶν ἐπὶ τῶν κοιλιῶν τῶν ζητουσῶν τὴν συνδρομήν του γυναικαρίων.

Εἰς τὸν δεύτερον ἐξορκισμὸν ὃν ἐζήτησεν ἀθλία τις ὀνομαζομένη Δεσελέ ὁ παρὰ θλίος ἀντικατέστησε τὸ κακοῦργον διὰ

τοῦ εἰδεχθοῦς καὶ βρωμεροῦ. Ῥευστὰ παντοῖα καὶ ἄλλα σώματα στερεὰ ἠνώθησαν εἰς δοχεῖα καὶ τὰ παρέλαβεν ὁ ἄνθρωπος ὅστις συνώδευε τὴν γυναῖκα αὐτήν. Οἱ ἀναγνώσται ἄς μὴ κεντηθῶσιν ὑπὸ τῆς περιεργείας νὰ μάθωσι τὰ κατὰ τὰς εἰδεχθείας ταύτας. Ἄς ἀρκεσθῶσιν εἰς τὴν πληροφορίαν μιν ὅτι εἰσὶν οὕτως ἀηδὴ καὶ ἄσεμνα ὥστε καὶ ἡ ἰδική μου ψυχὴ ἠσθάνθη βδελυγμίαν ὅταν τινὰ μόνον τούτων ἀνέγνω.

Ἡ Φιλὰτρ διηγεῖται μίαν μαγείαν ἣν ἔκαμεν ὅπως ἐκτρώσῃ ἡ Σιμών. Ἐχάραξεν ἐντὸς τοῦ δωματίου κύκλον ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ ὀποίου κατέκλεισε τὴν Σιμών, καὶ ὅταν ἐφάνη τὸ ἔμβρυον οἱ συγγενεῖς ἀπηρνοῦντο καὶ ἀπεκήρυττον σοβαρῶς αὐτὸ ἐνώπιον τοῦ ἁγίου δίσκου. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ χεῖρες τῆς μαγίσσης Φιλὰτρ ἐξεπλήρωσαν τὴν εὐχὴν καὶ τὸ ἔμβρυον ἐτάφη.

Ἡ Κοτὼν διηγεῖται ὅτι ἡ αἰτησίς της ἐδοκιμάσθη διὰ καρδίας παιδὸς διατρηθείσης καὶ βρασθείσης εἰς κενὸν ἀγγεῖον.

Ἡ Δαβοαζὲν κατέθεσεν ὅτι καὶ ὁ ἐνδοξος δραματικὸς ποιητής, ὁ Ῥακίνας, ἐζήτησε μίαν μαγείαν καὶ δηλητήριον ἐν ἀπαλλαγῇ ὡς καὶ ἀπηλλάγη δῆθεν τῆς κυρίας Δουπάρη (καθὰ τὴν διεβεβαίωσεν ἡ πενθερὰ τῆς Δουπάρη ταύτης κ. Γκορδώ.) Τὸ πρῶγμα ὅμως δὲν ἀπεδείχθη καὶ ἐφάνη ὅτι ἦτο μᾶλλον διάδοσις τῆς πενθερᾶς τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης παρὰ ἀλήθεια.

Εἶδαμεν καὶ τὸν ἄλλον ἐκεῖνον τρόπον τοῦ ἐξορκισμοῦ ἐπὶ προπλάσματος τοῦ καταδιωκτέου προσώπου. Ἐπλάττον ἀγάλματα ἐκ κηροῦ ἢ χώματος ἢ ἄλλης ζύμης οἷας δῆποτε καὶ ἔψαλλον ἐπ' αὐτῶν τοὺς ἄφορισμούς των· καὶ ὅ,τι ἐζήτουν παρὰ ἢ κατὰ τοῦ προσώπου, ὅπερ τὸ εἰκόνισμα ἀντικαθίστα, μετεχειρίζοντο κατὰ τοῦ ἀγαλματίου, ποτὲ μὲν παραδίδοντες αὐτὸ εἰς τὸ πῦρ, ἄλλοτε θραύοντες αὐτὸ καὶ ἄλλοτε ἀνοίγοντες τὸ στήθος καὶ λαμβάνοντες δῆθεν ἐξ αὐτοῦ τὴν καρδίαν.

Ὁ Νταβὼ ὀρκισθεὶς δι' ἐπιθέσεως τῆς χειρὸς ἐπὶ τῆς καρδίας του! κατέθεσεν

ὅτι ἀνέγνωσε πολλὰ εὐαγγέλια ἐπὶ ὁστέων ἀνθρωπίνων τετυλινγμένων ἐντὸς ὑποκαμίσου, ἢ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν ζητούντων μαγείας (ἂν ἦσαν τοῦλάχιστον οἱ ἐξορκισμοὶ τοῦ ἁγίου Βασιλείου;) καὶ ὅτι ἄλλοτε ἔφαλεν ἐπὶ πραγμάτων ἀνηκόντων εἰς ἄλλους ὠντινων ἐζητεῖτο ὁ θάνατος ἢ ὁ ἔρως ἢ ἡ εὖνοια εὐχὰς πολλὰς καὶ τροπάρια καὶ κανόνας. Τάλαινα θρησκεία. Σ' ἐκάλουν μεσίτην καὶ συνεργὸν τῶν δολοφονιῶν ἢ τῶν ἀνοσιῶν ἐρώτων!

Εἶπομεν ὅτι ὁ Δεσὰξ διεκήρυττεν ὅτι εἶχε τὸ δαιμόνιόν του ὡς ὁ Σωκράτης καὶ παρ' αὐτοῦ ἐνεπνέετο διδασκόμενος ἀπὸ τοῦς μάγους τῆς Ἀνατολῆς μεθ' ὧν εἶχε σχέσεις.

Εἰς τῆς Τριανὸν τὴν οἰκίαν, πλὴν τῶν ἄλλων εὖρον καὶ μίαν ράβδον ὀφιοειδῆ. Ἐρωτηθεῖσα δὲ περὶ αὐτῆς εἶπεν ὅτι ἦτο ἡ ράβδος τοῦ Ἀαρὼν. Διατί τάχα νὰ μὴ ἦτο τοῦ Ἡσαΐου ἢ τοῦ Ἀβακούμ;

Ἄλλος τις ἰσχυρίσθη ὅτι εἶχε τὸ ὑπόδημα τοῦ Πλάτωνος καὶ δι' αὐτοῦ ἐνήργει τὰς μαγείας!

Ἄλλος εἶπεν ὅτι ὁ Ἐμπεδοκλῆς κατελθὼν εἰς τὸ βάθος τῆς Αἵτης καὶ ἐκεῖθεν πετάξας εἰς τὴν Σελήνην τὸν ἐμύησε σεληνήθεν εἰς τὰ ἐπουράνια καὶ καταχθόνια μυστήρια. Ὁ ἀπλοῦς οὗτος φαίνεται ὅτι εἶχεν ἀκούσει τινὰ διηγούμενον τὸν Ἰκαρομένιππον τοῦ Λουκιανοῦ.

Οὕτω σπεύδω νὰ τελειώσω, φίλοι ἀναγνώσται, διότι καὶ ἐγὼ μὲν ἐβαρύνθην πλέον τὸ περίεργον μὲν ἀλλ' ὄχι καὶ τερπνὸν τοῦτο ἀσχόλημα καὶ σεῖς εἰμὶ βέβαιος ὑπερεκορέσθητε ἀκούοντες κακουργήματα καὶ ἀνοησίας. Τελειῶνω δὲ προσθέτων ὅτι ὅσα σᾶς ἀνεκοίνωσα εἶναι συντομὴ μικροτάτη· διότι ἡ διήγησις καὶ ἡ πραγματεία τῶν μαγείων καὶ μαγισσῶν τῆς φιλολογικῆς ἀκμῆς τῆς Γαλλίας, ἀπαρτίζει τόμους ὀλοκλήρους, ἂν θελήσῃ τις νὰ περιγράψῃ αὐτὰς ἐν ὅλῃ τῇ παρὰ τῆς φιλολογίας καὶ τῶν δικαστικῶν χρονικῶν παρεχομένῃ λεπτομερείᾳ.